

ÄÄNI, KUVA JA TEKSTI VALKEAKOSKEN TEINIMUR- HAA KÄSITTELEVISSÄ TIKTOK-UUTISVIDEOISSA

Ida Hiillos & Niina Kalsi
Kandidaatintutkielma
Journalistiikka
Kieli- ja viestintätieteiden lai-
tos
Jyväskylän yliopisto
Syksy 2024

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Ida Hiillos, Niina Kalsi	
Työn nimi Ääni, kuva ja teksti Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä TikTok-uutisvideoissa	
Oppiaine Journalistiikka	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika 18.12.2024	Sivumäärä 37+2 (liitteet)
Ohjaaja Turo Uskali	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Mediamaiseman murroksen seurauksena uutisia julkaistaan perinteisen printtilehden ja verkkosivujen lisäksi myös sosiaalisessa mediassa. Somealustoista TikTok onkin monen suomalaisnuoren ensisijainen uutislähde. TikTok on viihteellinen alusta, jonka vuoksi henkirikoksia käsittelevät uutisvideot voidaan nähdä olevan ristiriidassa sovelluksen tarkoitusperiaatteen kanssa.</p> <p>Tässä tutkielmassa analysoimme, miten Valkeakosken teinimurhasta uutisoitiin TikToksissa neljän suomalaisen mediatalon (Yle, MTV Uutiset, Ilta-Sanomat ja Iltalehti) videoiden kautta. Tutkimusmetodimme on laadullinen sisällönanalyysi, jossa tarkastelimme ääni- ja kuvakerrontaa sekä tekstielementtien käyttöä multimodaalisesta näkökulmasta.</p> <p>Tuloksemme osoittivat, että mediatalot lähestyivät uutisointia eri tavoin, mikä näkyi audiovisuaalisten kerrontatapojen monipuolisuuksena. Mediatalojen kerronnalliset tyylit vaihtelivat. Yle Uutiset hyödynsi johdonmukaista tyyliä kaikissa videoissaan, kun taas Ilta-Sanomilla oli monipuolisempi mutta hajanaisempi visuaalinen linja. MTV Uutisten ja Iltalehden videot sijoituivat Yle Uutisten ja Ilta-Sanomien välimaastoon videoiden tyylin yhtenäisyydessä. Tutkimus korostaa TikTokin merkitystä uutisalustana erityisesti nuorten yleisöjen tavoittamisessa sekä lyhytvideojournalismin potentiaalia vakavien aiheiden käsittelyssä.</p>	
Asiasanat Valkeakosken teinimurha, rikosjournalismi, TikTok, lyhytmediajournalismi, multimodaalisuus, henkirikos	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

TAULUKOT

Taulukko 1: Tutkimuksessa käyttämämme koodikehikko.....	16
---	----

KUVIOT

Kuvio 1: TikTok-videoiden jakauma medioittain	14
Kuvio 2: Toimittajan roolin jakauma TikTok-videoissa	23
Kuvio 3: Muiden henkilöiden roolien jakauma TikTok-videoissa.	24
Kuvio 5: TikTok-videoissa käytetyt kuvamateriaalit	27
Kuvio 6: TikTok-videoiden taustääänet	31

KUVAT

Kuva 1: Esimerkkikuvat kuvakulmista	16
Kuva 2: Esimerkkejä kuvamateriaaleista.....	26
Kuva 3: Video videon sisällä	28
Kuva 4: Esimerkki TikTok-videon tekstielementeistä.....	29

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	KIRJALLISUUS JA KESKEISET KÄSITTEET	7
	2.1 Henkirikos Suomessa	7
	2.2 Rikosjournalismi.....	9
	2.3 Lyhytvideojournalismi ja TikTok	10
3	AINEISTO JA MENETELMÄT	13
	3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymykset.....	13
	3.2 Aineisto.....	13
	3.3 Menetelmät	14
4	TULOKSET JA ANALYYSI.....	20
	4.1 Mediatalojen kerronnalliset profiilit	20
	4.1.1 Ilta-Sanomat	20
	4.1.2 MTV Uutiset.....	21
	4.1.3 Yle Uutiset	21
	4.1.4 Iltalehti	22
	4.2 Analyysi.....	22
	4.2.1 Toimittajan ja muiden henkilöiden roolit	22
	4.2.2 Kuvakulma toimittajan näkökulmasta.....	24
	4.2.3 Kuvamateriaali.....	26
	4.2.4 Stillkuvat ja videonsisäiset videot.....	27
	4.2.5 Tekstielementit.....	29
	4.2.6 Grafiikka ja median logo	30
	4.2.7 Taustaaäni.....	30
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	32
6	LOPUKSI.....	34
	LÄHTEET	36

1 JOHDANTO

Valkeakosken teinimurha oli merkittävä, suomalaisia laajasti järkyttänyt uutistapahtuma keväällä 2024. Lauantaina 25. toukokuuta aamuyöllä 18-vuotias mies raiskasi ja surmasi 15-vuotiaan tytön Valkeakoskella. Uhri oli viettänyt iltaa ystäviensä kanssa ja oli tapahtumahetkellä matkalla kotiinsa. Uhrin ystävät löysivät ruumiin samana päivänä. Tekijä oli valinnut uhrinsa sattumanvaraisesti, mutta hän oli aiemmin julkaissut netissä kirjoituksia, joissa hän fantasioi nuoren naisen tappamisesta. Tekijä otettiin kiinni myöhään lauantai-iltana. Pirkanmaan käräjäoikeus tuomitsi 19-vuotiaan Tuomas Sakari Matias Salmisen vankeuteen murhasta, törkeästä lapsenraiskauksesta ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidosta. (esim. Yle, 2024; Iltalehti, 2024.)

Teinimurha oli mielestämme poikkeuksellinen uutistapahtumia erityisesti siksi, että tapauksessa henkirikoksen uhrina oli nuori henkilö. Myös tekijä oli nuori aikuinen. Tekijä ja uhri eivät myöskään tunteneet toisiaan, mikä on suomalaisissa henkirikoksissa harvinaista. Vain noin 13 prosentissa henkirikoksista vuosina 2009–2022 uhri ja tekijä eivät tunteneet toisiaan (Malinen ym., 2024). Tapauksen poikkeavuutta on mediassa perusteltu myös tekijän saamalla tuomiolla. Tekijä tuomittiin uhrin omaisten vaatiman rangaistuksen mukaisesti murhasta, mutta puolustus oli vaatinut tuomiota murhaa lievemmästä rikoksesta eli taposta. (Yle, 2024.)

Mediatatolot ovat viime vuosina alkaneet julkaisemaan sisältöä sosiaaliseen mediaan. Sisältöä on julkaistu pääasiassa Instagramiin ja X:ään, mutta viime aikoina myös TikTokkiin. TikTokin suosio on kasvanut vauhdikkaasti viime aikoina ja alustan käyttäjäkunta kasvaa edelleen myös Suomessa (Sihvonen & Manninen, 2024, 47–48). Alusta on suosittu etenkin alle 30-vuotiaiden keskuudessa (Statista, 2024). Sosiaalisen median avulla mediatatolot pystyvät tavoittamaan myös nuoria, sillä sosiaalisesta mediasta on tullut yksi tärkeimmistä nuorten uutislähteistä (Matikainen ym., 2020 s. 59–60).

Valkeakosken teinimurhaa on käsitelty perinteisen median lisäksi TikTokissa julkaisuissa uutisvideoissa. Tässä tutkielmassa analysoimme Valkeakosken teinimurhaa käsitteleviä TikTok-uutisvideoita multimodaalisesta näkökulmasta. Lisäksi vertailemme mediatalojen kerrontaa keskenään. TikTok on multimodaalinen sosiaalisen median alusta, joka tarkoittaa sitä, että se koostuu useista yksittäisistä moodeista. Moodeja voivat olla esimerkiksi kuvat, taustamusiikki ja teksti. (Salonen ym. 2021.) Moodit voidaan jakaa päämoodeihin ja niiden alle kuuluviin alamoodeihin, jolloin moodit rakentuvat ikään kuin päällekkäin (emt).

Väkivalta-aiheista uutisointia TikTokissa ei ole vielä tutkittu paljoa. Väkivaltauutisointi ja TikTok vaikuttavat mielestämme lähtökohtaisesti ristiriitaiselta yhdistelmältä. Alusta on kuitenkin suunniteltu viihdettä varten, ja sitä myös käyttäjät hakevat alustalta (Sihvonen & Manninen, 2024). Väkivalta aiheena kuitenkin kiinnostaa lukijoita. Kiinnostus väkivaltauutisointia kohtaan on suurta erityisesti nuorten ja naisten keskuudessa. (Näsi ym., 2018, s.1.) Väkivalta herättää paljon tunteita aiheena ja siksi on väliä, miten väkivallasta uutisoidaan. Väkivaltauutisoinnin ja pelon välinen yhteys ei ole selkeä, mutta tutkimuksista selviää, että väkivallan pelkoon vaikuttaa, mitä medioita seuraa. Pelkoon vaikuttaa myös se, kuinka paljon sosiaalista mediaa käyttää. (Williams & Dickinson, 1993, Mäkipään & Mörän, 2009 mukaan.)

Useat mediat käyttivät Valkeakosken tapauksesta aluksi käsitettä Valkeakosken teinimurha (esim. Helsingin Sanomat, 2024). Tekijän saaman tuomion jälkeen Valkeakosken tapauksesta alettiin mediassa puhua murhana (esim. Ilta-Sanomat, 2024). Tämän takia viittaamme tässä kandidaatintutkielmassa tapaukseen Valkeakosken teinimurhana.

Tässä kandidaatintutkielmassa tutkimme Yle Uutisten, MTV Uutisten, Ilta-Sanomien ja Iltalehden TikTok-videoita Valkeakosken teinimurhasta. Käsittelemme suomalaisten mediatalojen aineistoa. TikTok on suosituin pystyvideoihin keskittyvä somealusta (Sihvonen & Manninen, 2024), jonka vuoksi keskitymme nimenomaan kyseiseen alustaan tutkielmassamme.

Tutkielmamme seuraavassa luvussa käsittelemme aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja määrittelemme keskeiset käsitteet. Kolmannessa luvussa esittelemme tutkielmamme aineiston ja tutkimusmenetelmät. Neljännessä luvussa esittelemme tutkimuksemme tulokset. Viimeisessä luvussa kertaamme tutkimuksemme keskeiset löydökset ja pohdimme mahdollisia jatkotutkimuksen aiheita sekä tutkimuksemme luotettavuutta.

2 KIRJALLISUUS JA KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa käsittelemme tutkielmamme kannalta olennaista aiempaa kirjallisuutta. Määrittelemme tutkielmamme keskeiset käsitteet, joita ovat henkirikos, murha, surma, tappo, rikosjournalismi, lyhytvideojournalismi ja multimodaalisuus. Perehdymme Suomen henkirikollisuustilastoihin sekä koko väestön että nuorten tekijöiden ja uhrien tasolla. Käsittelemme myös rikosjournalismia sekä pelon ja väkivaltaututisonnin yhteyttä. Lisäksi käymme läpi TikTokin toimintaperiaatteita ja sitä, mikä on TikTok.

2.1 Henkirikos Suomessa

Valkeakosken teinimurha oli henkirikos, jonka tekijä tuomittiin vankeuteen murhasta, törkeästä lapsenraiskauksesta ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidosta. Henkirikos on tahallisen väkivallan seurauksena aiheutettu toisen ihmisen kuolema (Rikoksentorjuntaneuvosto, ei pvm.). Suomen rikoslain 21. luvun mukaan henkeen kohdistuvia rikoksia ovat tappo, surma, murha ja sekä lapsensurma (Rikoslaki, 1995/578). Lain mukaan ”Joka tappaa toisen, on tuomittava taposta vankeuteen määrääjäksi, vähintään kahdeksaksi vuodeksi” (Rikoslaki, 1995/578, 1 §).

Murha taas on tappo, jos tappo tehdään ”1) vakaasti harkiten, 2) erityisen raa’alla tai julmalla tavalla, 3) vakavaa yleistä vaaraa aiheuttaen tai 4) tappamalla virkamies hänen ollessaan virkansa puolesta ylläpitämässä järjestystä tai turvallisuutta taikka virkatoimen vuoksi” (Rikoslaki, 1995/578, 2 §). Surma on tappo, jos tappo ”huomioon ottaen rikoksen poikkeukselliset olosuhteet, rikosentekijän vaikuttimet tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen lieventävien asianhaarojen vallitessa tehty” (Rikoslaki, 1995/578, 3§).

Henkirikostilastoja tarkasteltaessa on tärkeää ottaa huomioon, että rikollisuuden määritelmät vaihtelevat maiden välillä. Eurooppa on kuitenkin yksi maailman rauhallisimmista alueista tahallisten henkirikosten määrällä mitattuna. Perinteisesti Eurooppa on jaettu henkirikollisuuden määrän perusteella neljään vyöhykkeeseen (itäinen, eteläinen, läntinen sekä kaakkoinen). Suomi on historiallisesti kuulunut korkean henkirikollisuuden vyöhykkeelle Itä-Eurooppaan, mutta viimeisten kahden vuosikymmenen aikana vyöhykkeet ovat alkaneet yhtenäistyä. (Malinen ym., 2024.)

Euroopassa eniten henkirikoksia tehdään Venäjällä ja vähiten Sveitsissä. Suomessa henkirikollisuuden taso oli vuosina 2009–2022 korkein Kainuussa ja alhaisin Ahvenanmaalla, missä rikoksia ei tehty lainkaan. (Malinen ym., 2024, s. 6). Manner-Suomen maakunnista rikollisuustaso oli alhaisin Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla. (Malinen ym., 2024, s. 10.)

Suomessa rikollisuus on vähentynyt 1990-luvulta alkaen, joka näkyy myös henkirikosten määrässä. Henkirikosten määrä on vähentynyt vuosien 2009–2022 välillä. Tämä positiivinen kehitys näkyi hieman selvemmin miesten kohtaamassa väkivallassa, mutta laskusuuntaus näyttää hieman tasoittuneen 2010–2020-lukujen taitteessa. Myös nuorten tekemien henkirikosten määrä on vähentynyt viimeisen parinkymmenen vuoden aikana, sekä Suomessa että muualla Euroopassa. Kehitystä selittävät väestön ikääntyminen sekä nuorten uudistunut vapaa-ajan vietto. Internetin myötä nuoret viettävät paljon aikaa kotona, mikä vähentää riskiä joutua henkirikoksen uhriksi. (Malinen ym., 2024.)

Nuorten (15–29-vuotiaiden) tekemät henkirikokset eroavat jonkin verran yli 30-vuotiaiden tekemistä henkirikoksista. Suurin osa nuorten tekemistä henkirikoksista tapahtuu yksityisissä tiloissa, mutta julkisilla paikoilla nuoret syyllistyvät henkirikoksiin useammin kuin yli 30-vuotiaat. Poliisin arvion mukaan nuorilla on yli 30-vuotiaita tekijöitä suurempi todennäköisyys olla taparikollisia tai kuulua rikollisjengiin. (Malinen ym., 2024.)

Samankaltaisuuksiakin nuorista ja yli 30-vuotiaista tekijöistä löytyy. Nuoret henkirikoksen tekijät ovat yleensä suomalaisia miehiä kuten myös yli 30-vuotiaat tekijät. Päihteiden käyttö on yleistä henkirikosten tekijöiden keskuudessa ikäryhmästä riippumatta, mutta nuoret tekevät rikoksia huumeiden vaikutuksen alaisena selvästi useammin kuin yli 30-vuotiaat. Nuorilla huumeiden käyttö on lisääntynyt merkittävästi aiempiin vuosikymmeniin verrattuna, kun taas alkoholin käyttö on vähentynyt. Nuorten tekemissä henkirikoksissa korostuivat ampuma-aseiden käyttö ja tapaukset, joissa on useampi uhri. Tähän vaikuttavat myös poikkeukselliset tapaukset kuten Jokelan ja Kauhajoen koulusurmat, joissa uhreja on ollut useampia. (Malinen ym., 2024.)

Uhrin ja tekijän suhteen tarkastelussa ei havaittu merkittäviä eroja nuorten ja yli 30-vuotiaiden välillä. Henkirikos kohdistui yleensä tekijälle entuudestaan tuttuun henkilöön. Suomessa tyypillinen henkirikoksen uhri oli useimmiten tekijän tuttu tai ystävä (47 prosenttia uhreista). Viidennes henkirikoksista oli parisuhdetappoja (22 prosenttia), ja perheenjäsenten välisiä tekoja oli 15 prosenttia tapauksista. Tekijä ja uhri olivat ennestään toisilleen tuntemattomia vain 13 prosentissa henkirikoksista. (Malinen ym., 2024.) Suomessa tapahtuvissa henkirikoksissa on siis melko harvinaista, että uhri on tekijälle tuntematon henkilö.

Koronapandemia vaikutti osaltaan henkirikostilastoihin, sillä korona-aikana uhrin koti korostui entistä useammin rikospaikkana, ja julkisten tilojen osuus lisääntyi pandemian jälkeen. Myös tekijöiden ja uhrien keskimääräinen ikä laski tänä aikana ja huumausaineiden käyttö erityisesti uhrien keskuudessa lisääntyi. Naisuhrien osuus nousi vuosina 2021 ja 2022, mutta parisuhdesurmien osuus laski hieman. (emt.)

2.2 Rikosjournalismi

Väkivallasta ja rikoksista kertova journalismi on ollut 1700-luvulta asti merkittävä osa journalismia (Davis & McLeod, 2003, 213–214, Mäkipään & Mörän, 2009 mukaan). Rikokset kiinnostavat yleisöä, sillä rikosten kautta yhteiskunnan perimmäiset arvot paljastuvat. Tapa, jolla rikollisuudesta kerrotaan, heijastaa yhteiskunnan ja kulttuurin virtauksia. (Mäkipää & Mörä, 2009, s. 207.) Journalismia ohjaavat uutiskriteerit, jotka kuvastavat yhteisön arvoja, kulttuurisia herkkyyksiä ja yhteiskunnallisia trendejä, vaikka toimittajat eivät sitä välttämättä tietoisesti miettisi. (Mäkipää & Mörä, 2009, s. 207.) Myös rikosuutisoinnin yhteydessä uutiskriteerit heijastavat siis yhteiskunnan arvoja.

Perinteinen media on edelleen suomalaisten yleisin lähde väkivaltatiedolle eli väkivaltarikollisuutta koskevalle tiedolle, selviää aiheita tutkineiden Näsin ym. ”Väkivallan kokemus ja rikostiedon lähteet” -tutkimuksesta (2018). Perinteisen median lisäksi suomalaiset saavat väkivaltatietoa myös sosiaalisesta mediasta, josta väkivaltatietoa saa noin viidesosa väestöstä. Nuoremmasta väestöstä yli 30 prosenttia saa väkivaltatietoa sosiaalisesta mediasta. (Näsi ym., 2018.) Vaikka tutkimuksessa ei käsitelty TikTokia, oletamme että varsinkin nuoret saavat tietoa väkivallasta kyseiseltä alustalta. TikTok on kuitenkin yksi suosituimmista sosiaalisen median alustoista nuorten keskuudessa.

Väkivalta kiinnostaa lukijoita, joten mediatalojen kannattaa uutisoida aiheesta. Tutkimuksen mukaan noin 22 prosenttia suomalaisista oli melko tai erittäin kiinnostuneita väkivaltaa käsittelevistä uutisista ja tiedoista. Kiinnostus väkivaltauutisia kohtaan oli

erityisen yleistä nuorten, naisten, taloudellisia haasteita kokevien sekä ei-korkeakoulutettujen joukossa. Kiinnostus oli yhteydessä sosiaalisen median ja vaihtoehtoisten tietolähteiden hyödyntämiseen rikosaiheisen tiedon hankinnassa. (Näsi ym., 2018, s.1.) Sosiaalista mediaa siis hyödynnetään rikosaiheisen tiedon etsinnässä.

Suomalaiset luottavat uutisiin (Media-alan tutkimussäätiö, 2024). Myös väkivaltauutisten tarjoamaan kuvaan väkivallasta luotetaan Suomessa. ”Väkivallan kokemus ja rikostiedon lähteet” -tutkimukseen vastanneista valtaosa luotti perinteisen uutismedian tarjoamaan kuvaan väkivallasta. Lähes kolmannes (31 prosenttia) vastaajista ajatteli, että perinteinen media suojelee väkivallantekijöitä. 18 prosenttia vastaajista piti perinteisen median suhtautumista väkivaltarikollisuuteen vähättelevänä. Epäluottamus perinteisen median kuvaan väkivaltarikollisuudesta oli korostuneempaa miesten, nuorten, matalammin koulutettujen sekä taloudellisista vaikeuksista kärsivien keskuudessa. Epäluottamus liittyi myös sosiaalisen median ja vaihtoehtoisten tietolähteiden käyttöön rikostiedon hankinnassa. (Näsi ym., 2018.)

Kriminologinen tutkimus on useaan otteeseen pohtinut, vaikuttaako rikosuutisointi pelon lisääntymiseen. Se, kuinka paljon ihminen pelkää rikoksia, näyttäisi olevan yhteydessä siihen, millaisia medioita hän seuraa. Iltapäivälehdissä julkaistaan eniten rikosuutisia, ja niiden lukijat pelkäävät enemmän joutuvansa rikoksen uhriksi verrattuna muiden lehtien lukijoihin. (Williams & Dickinson, 1993, Mäkipään & Mörän, 2009 mukaan.) Iltapäivälehdet ovat tyypillisesti sensaatiohakuksia (Esim. Kivioja, 2018, s.33).

Sosiaalisen median käyttö ylipäätään näyttäisi vaikuttavan merkittävästi siihen, että nuorten aikuisten pelko lisääntyy. Sosiaalisen median hyödyntäminen uutislähteenä tai rikostiedon lähteenä ei ole yhteydessä pelon lisääntymiseen. (Intravia ym. 2017.) Myös väkivallan korostumisen mediassa katsotaan lisäävän pelkoa (Näsi ym., 2018, s. 1). Vaikuttaisi siltä, että rikosuutisten seuraaminen sosiaalisesta mediasta ei suoraan ole yhteydessä pelon lisääntymiseen. Enemmän pelkojen lisääntymiseen vaikuttaa sosiaalisen median käyttö ylipäätään. Pelon määrään näyttäisi vaikuttavan myös mediat, joita yleisö seuraa.

2.3 Lyhytvideojournalismi ja TikTok

Viime vuosina mediamaisema on kohdannut suuria muutoksia. Printin merkitys on vuosien mittaan vähentynyt ja verkon merkitys uutisoinnissa on kasvanut (esim. Dagmar Oy, 2023). Neljäsosa suomalaisista lukee uutisensa verkosta, johon sisältyy myös sosiaalinen media (Media-alan tutkimussäätiö, 2024). Noin joka kymmenes suomalainen aikuinen ja lähes joka kolmas suomalainen 18–24-vuotias pitää sosiaalista mediaa

pääsääntöisenä uutislähteenään (Media-alan tutkimussäätiö, 2024). Yhä useampi mediatalo jakaakin sisältöään sosiaaliseen mediaan, jotta nuoria saadaan tavoitettua. Esimerkiksi Uutisraivaaja-palkinnon saanut Rare Median mukaan ”journalismi ei saavuta nuoria, koska sitä tekevät liian vanhat ihmiset väärässä paikassa” (Helsingin Sanomat, 2019). Rare Median ratkaisu ongelmaan on ollut uutissisällön julkaiseminen Instagramiin.

18–24-vuotiaista 29 prosenttia kuluttaa uutissisältöä sosiaalisessa mediassa (Media-alan tutkimussäätiö, 2024). Saman ikäryhmän keskuudessa TikTok ja Youtube olivat suosituimpia sosiaalisen median alustoja uutisten kuluttamiseen (Media-alan tutkimussäätiö, 2024). Kantarmedia Oy:n (2024) Utismedian liitolle tekemässä uutisten viikon tutkimuksessa selviää, että lähes puolet 13–18-vuotiaista suomalaisista käyttää TikTokia pääsääntöisenä uutislähteenään.

Suomessa näyttökerroiltaan merkittävimmät TikTokiin uutissisältöä tuottavat mediat ovat Helsingin Sanomat, Yle, Iltalehti, Ilta-Sanomat ja MTV (Sihvonen & Manninen, 2024). Myös moni muu media tekee nykyisin sisältöä TikTokiin. TikTokista lyhytvideosisältö on levinnyt myös muihin sosiaalisen median alustoihin, kuten Instagramiin, Facebookiin ja Youtubeen.

Sosiaalisen median uutisvideoita tutkineiden Kalogeropoulos ym. tutkimuksen (2016) mukaan menestyksekkäimmät sosiaalisen median uutisvideot kestävät alle minuutin, ovat tekstitettyjä ja täten suunniteltuja toimimaan ilman ääntä ja keskittyvät pehmeisiin uutisiin tunteisiin vetoavalla kerronnalla. Tutkijat uskovatkin, että lyhyet ja tunnepitoiset uutisvideot tulevat sosiaalisen median roolin kasvaessa vaikuttamaan merkittävästi uutisten sisältöön ja sävyyn. TikTok-uutisvideoiden kuvakulmia tutkineiden Zicheng Chengin ja Yanlin Lin tutkimuksen mukaan toisen persoonan kuvakulmaa hyödyntävät TikTok-uutisvideot menestyvät ensimmäistä ja kolmatta persoonaa paremmin (2023).

TikTok on vuonna 2016 julkaistu mobiilisovellus, jossa käyttäjät voivat julkaista pystyvideosisältöä. Sovelluksen on perustanut kiinalainen ByteDance-yhtiö. Vuonna 2018 se julkaistiin lähes kaikissa maailman maissa. TikTok nousi nopeasti nuorten suosioon lyhyessä ajassa (Vogels, ym. 2022). Videot voivat nykyisin olla kestoltaan maksimissaan kymmenen minuutin mittaisia. Alun perin TikTokissa julkaistavien videoiden kesto oli maksimissaan 15 sekuntia (Hutchinson, 2022). Perinteisten lyhytvideoiden lisäksi TikTokiin on vuodesta 2022 pystynyt julkaisemaan myös kuvasarjoja (Cavender, 2023). TikTokin merkittävin osa on käyttäjälle personoitua videosisältöä näyttävä ’Sinulle’-sivu (For You Page). Algoritmi valitsee ’Sinulle’-sivulla esitettävät videot käyttäjän kiinnostusten ja vuorovaikutushistorian perusteella. Valintaan

vaikuttavat muun muassa videoiden suosio, aiemmat katselut, tykkäykset sekä kommentit. (TikTok, 2024.)

TikTok on multimodaalinen, eli erilaisia viestintätapoja yhdistelevä sosiaalisen median alusta (Salonen ym., 2021; Sihvonen & Manninen, 2024). Tämä tarkoittaa sitä, että TikTok-videot koostuvat useista moodeista, joita voivat olla esimerkiksi puhe, musiikki, äänitehosteet, video, tekstit ja videoiden sisällä olevat stillkuvat. Moodeja voivat lisäksi olla myös kommentit ja videoiden kuvaukset.

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tässä luvussa esittelemme tutkimustehtävämme ja tutkimuskysymykset, sekä käsittelemme aineistoamme ja tutkimuksen menetelmää.

3.1 Tutkimustehtävä ja -kysymykset

Tutkimustehtävämme on Valkeakosken teinimurhasta tehtyjen TikTok-uutisvideoiden ääni- ja kuvakerronnan sekä tekstielementtien erojen ja yhtäläisyyksien selvittäminen eri mediatilojen välillä.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

- Millaisia ääni- ja kuvakerronnallisia moodeja hyödynnettiin Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä TikTok-uutisvideoissa?
- Millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä ääni- ja kuvakerronnan moodeissa on eri medioiden välillä Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä TikTok-uutisvideoissa?

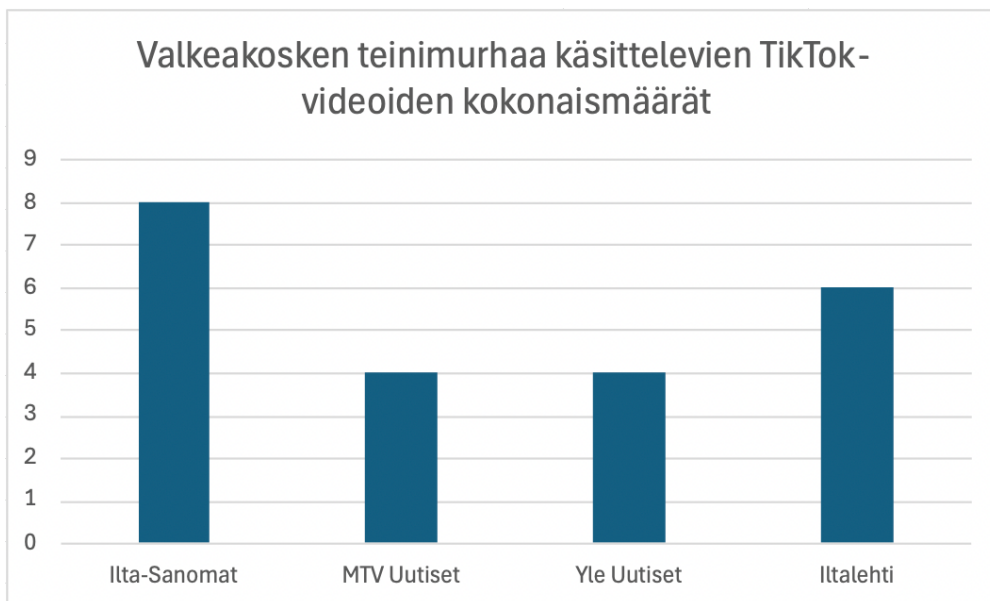
3.2 Aineisto

Aineistomme koostuu yhteensä 22:sta MTV Uutisten, Yle Uutisten, Ilta-Sanomien ja Iltalehden TikTok-uutisvideosta, jotka käsittelevät Valkeakosken teinimurhaa. TikTok-videot oli julkaistu 25.5.-10.10.2024 välillä. Aineiston keräsimme 6. marraskuuta 2024.

Valitsimme tarkasteltavaksi kyseiset mediatilat, sillä ne ovat TikTokin näyttökertojen mukaan merkittävimmät suomalaiset uutismediat (Sihvonen & Manninen, 2024).

Halusimme keskittyä tutkimaan suomalaisia mediataloja, sillä tarkasteltava väkivaltatapaus tapahtui Suomessa. Oletamme, että tapauksesta on myös uutisoitu Suomessa eniten. TikTokin lisäksi mediatalat julkaisevat pystyvideoita myös Instagramissa, Facebookissa ja Youtubessa (Sihvonen & Manninen, 2024). Rajasimme aineiston kuitenkin TikTok-videoihin, sillä TikTok on suosituin pystyvideoihin keskittyvä somealusta. Samaa rajausta ovat käyttäneet myös tutkijat Sihvonen ja Manninen lyhytvideojournalismitutkimuksessaan (2024).

Kuvio 1: TikTok-videoiden jakauma medioittain

3.3 Menetelmät

Tutkimusmenetelmämme on laadullinen sisällönanalyysi, sillä se soveltuu hyvin audiovisuaalisen aineiston analyysiin (Schreier, 2012). Laadullinen sisällönanalyysi toteutetaan koodikehikon avulla, jolla luodaan rakenne laadullisen tutkimuksen materiaalille. Koodikehikko muodostuu pää- ja alakategorioista. Laadullisessa sisällönanalyysissä voi käyttää induktiivista, eli aineistolähtöistä tai deduktiivista, eli teorialähtöistä lähestymistapaa. (Tuomi & Sarajarvi, 2009, s. 95–100.) Abduktiivinen, eli teoria-ohjaava lähestymistapa puolestaan näiden kahden lähestymistavan välimuoto, jossa lähdetään liikkeelle aineiston ehdolla, mutta lopulta hyödynnetään jo olemassa olevaa teoriaa (Tuomi & Sarajarvi, 2009, 112–119). Tässä tutkielmassa käytämme abduktiivista lähestymistapaa, jossa loimme koodikehikon aluksi aineistolähtöisesti itse,

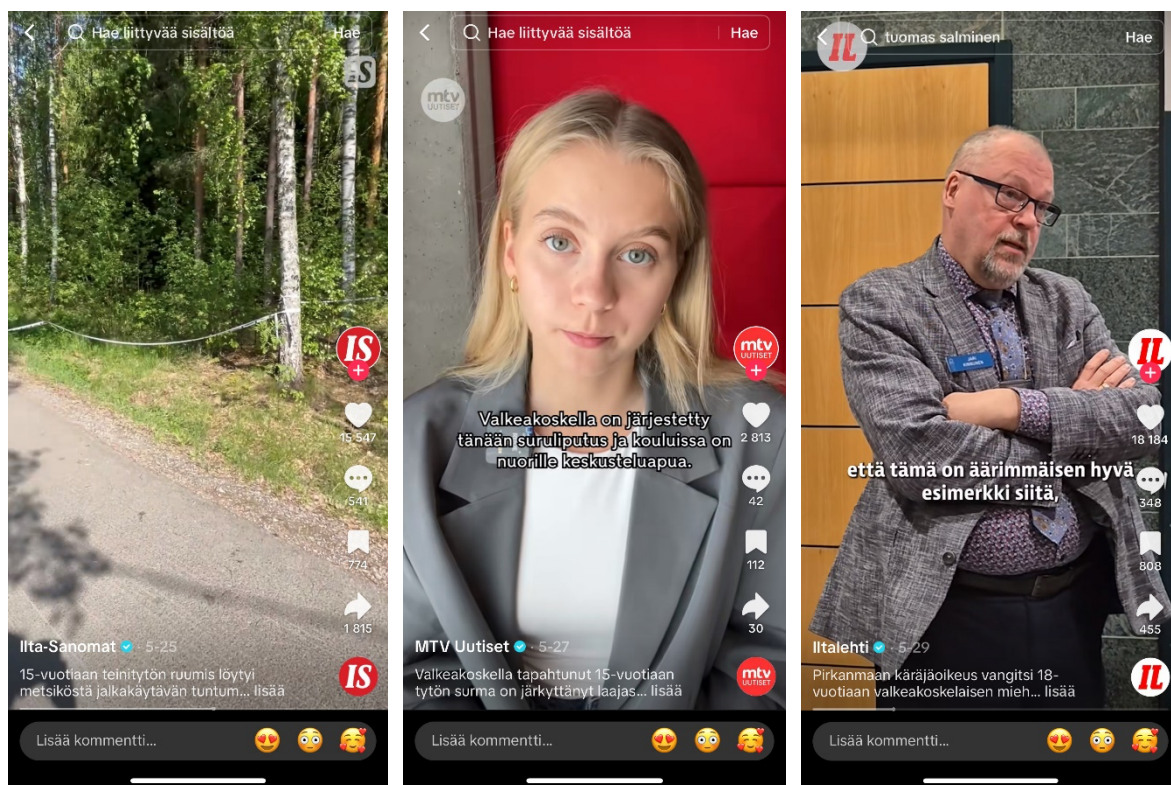
mutta kytkimme sen multimodaalisen tutkimuksen viitekehykseen. Multimodaalissa sisällönanalyysissä tutkitaan ja analysoidaan, millaisista moodeista tutkittava sisältö koostuu (Bateman ym., 2017).

Analyysimme pääkategorioita ovat TikTok-videoiden kuvakerronta, äänikerronta ja teksti. Tarkastelemme aineistoa multimodaalisesta näkökulmasta, joten koodasimme aineiston TikTok-videot sen mukaan, millaisia äänikerronnallisia, kuvakerronnallisia ja tekstillisiä elementtejä niistä löytyy. Lopuksi vielä loimme koodauksen perusteella jokaiselle analysoimellemme medialle 'kerronnalliset profiilit', jotka tiivistävät sen, minkälaista äänikerronnallisia, kuvakerronnallisia ja tekstillisiä elementtejä kukin media julkaisi TikTokissa Valkeakosken teinimurhasta.

Loimme koodikehikon omien havaintojemme pohjalta käytyämme ensin aineistomme kaikki videot kertaalleen läpi. Sijoitimme koodikehikkoon mielestämme olennaisimmat kuva- ja äänikerronnalliset moodit. Tämän jälkeen kategorisoimme aineiston jokaisen videon luomamme kehikon mukaan. Tässä vaiheessa koodikehikkomme vielä kehittyi, päädyimme poistamaan osan moodeista ja lisäämään moodeja. Tässä vaiheessa lisäsimme myös tekstin yhdeksi päämoodeistamme. Sitten kävimme aineiston läpi vielä uudestaan. Tällä kerralla tarkistimme, että kategorisointimme pitää paikkansa ja olevamme yhtä mieltä jokaisen videon kohdalla.

Kuva 1 sisältää kolme esimerkkikuvaa aineistostamme. Kuvat havainnollistavat erilaisia TikTok-uutisoinnissa käytettyjä kuvakulmia. Määrittelemme kuvakulmat tutkijoiden Zicheng Chengin ja Yanlin Lin (2023) mukaan. Vasemmalla näkyvässä Ilta-Sanomien videossa rikospaikkaa kuvataan kävellen siellä ympäri. Video on siis kuvattu ensimmäisessä persoonassa. Keskimmäisessä esimerkissä MTV Uutisten toimittaja puhuu suoraan kohti kameraa. Tämä tarkoittaa, että videossa on hyödynnetty toista persoonaa. Oikeanpuolimmaisessa Iltalehden TikTok-videosta otetussa kuvakaappauksessa näkyy haastateltava, joka katsoo kohti toimittajaa, joka on rajattu pois videolta. Kyseessä on kolmannen persoonan kuvakulma. Kuvakulma olisi kolmannessa persoonassa myös sellaisessa tapauksessa, jossa toimittaja näkyisi videolla, mutta on kontaktissa haastateltavaan eikä kameraan.

Kuva 1: Esimerkkikuvat kuvakulmista

Taulukossa 1 on luomamme koodikehikko. Ensimmäisessä sarakkeessa on käyttämämme päämoodi, toisessa sarakkeessa alamoodi ja kolmannessa sarakkeessa selittämme, miten määrittelemme alamoodin. Päämoodeja käytössämme on kolme: kuva, ääni ja teksti. Kaksi käyttämäämme alamoodia kuuluvat kuitenkin kahteen päämoodiin: niin kuvaan kuin ääneen.

Taulukko 1: Tutkimuksessa käyttämämme koodikehikko

Päämoodi	Alamoodi	Elementin määritelmä
Kuva ja ääni	Toimittajan rooli: Onko toimittajalla vahva, keskivahva vai heikko rooli?	Vahva toimittajan rooli tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että hän sekä näkyy että kuuluu videolla. Keskivahvassa roolissa toimittaja ainoastaan kuuluu ja heikossa roolissa toimittajan ääntä ei kuulu eikä toimittaja näy videolla. Tämä kysymys on eksklusiivinen, eli vaikka toimittaja näkyisi videossa vain vähän

		aikaa, on hänellä yhtä vahva rooli kuin sellaisessa videossa, jossa toimittaja näkyy koko ajan.
Kuva ja ääni	Muiden keskeisten henkilöiden rooli: Näkyykö videossa muita keskeisiä henkilöitä? Millainen rooli heillä on?	Vahvassa roolissa muu henkilö (esim. haastateltava) näkyy ja kuuluu. Heikossa vain näkyy.
Kuva	Kuvapankkikuvien käyttö kuvituksessa: Onko videossa käytetty kuvapankkikuvia?	Kuvapankkikuvalla tarkoitamme sellaista kuvaa, jota käytetään kuvittamaan uutista, mutta joka ei ole tai ei voida todistaa olevan suoraan uutisen tapahtumapaikalta, tai jos kuva on tapahtumapaikalta, se on otettu ennen tapahtumaa tai jälkikäteen kuvitustarkoituksessa.
Kuva	Valkeakosken teinimurhaan liittyvän kuvamateriaalin käyttö kuvituskuvana: Onko videossa käytetty kuvituskuva esim. rikospaikalta?	Kuvituskuvalle tarkoitamme kuvaa, joka on otettu esimerkiksi rikospaikalta tai oikeudesta, kuvapankkikuvat eivät käy. Kuva ei ole kuvituskuva silloin, kun uutisvideon kärkenä toimii tapahtumapaikka.
Kuva	Kuvamateriaali suoraan uutisesta: Onko videossa kuvamateriaalia uutisvideon kärjestä?	Onko uutisessa kuvamateriaalia suoraan siitä, mistä uutisessa on kyse. (Esim. Utinen: "Syytetty on oikeudessa" Kuvitus: Kuvaa syytetystä oikeudessa.)
Kuva		Graafisilla elementeillä tarkoitamme esimerkiksi kaavioita, karttoja ja

	Grafiikka: Onko videossa hyödynnetty grafiikkaa ja jos on, niin millaista?	diagrammeja. Laskimme graafisiksi elementeiksi myös valvontakameravideoissa käytetyt ympyröinnit.
Kuva	Stillkuvat: Onko videon sisällä stillkuvia?	Käytetäänkö TikTok-videossa paikallaan olevia kuvia. Stillkuviksi laskimme myös sellaiset kuvat, joihin liike on lisätty jälkikäteen esimerkiksi kuvaa zoomaamalla tai paneroimalla.
Kuva	Videonsisäiset videot: Onko videossa videonsisäisiä videoita?	Videonsisäisillä videoilla tarkoitimme sellaista videota, jossa näkyy kaksi videota ns. päällekkäin.
Kuva	Median logo: Onko videossa näkyvillä median logo?	Näkyykö uutisvideossa koko ajan videon julkaisseen toimituksen logo.
Kuva	Kuvakulma: Missä kuvakulmassa video on kuvattu?	Onko uutisvideo kuvattu ensimmäisen, toisen vai kolmannen persoonan kuvakulmassa.
Ääni	Taustaaänet: Onko videossa taustaaäniä tai -musiikkiä?	Kuuluuko videossa taustaaäniä ja millaisia taustaaäniä videossa kuuluu. Ovatko ne esimerkiksi kuvauspaikan luonnollisia ääniä vai onko videoon lisätty jonkinlainen äänimaisema tai -musiikki.
Teksti	Tekstititys: Onko videossa tekstitys?	Onko videossa kuuluvan toimittajan tai haastateltavien puhe tekstitetty.
Teksti	Uutisteksti: Onko videon uutinen kerrottu teksteillä?	Mikäli videossa ei esimerkiksi ole puhetta, onko uutinen kerrottu tekstin keinoin?

Teksti	Muut tekstit: Onko videossa tekstityksen lisäksi muita tekstielementtejä?	Tekstielementeistä poisuljimme tekstiä sisältävät kuvakaappaukset esimerkiksi verkkouutisista tai sosiaalisen median kommentteista

Kuten koodikehikostamme (taulukko 1) näkee, tutkimme kerronnan keinoja multimediallisesta näkökulmasta. Tarkastelimme, että mistä eri palasista kukin TikTok-video koostuu. Koodauksen lisäksi havainnoimme videoita ja kirjoitimme ylös yksittäisiä, mielestämme merkittäviä havaintoja uutisvideoista koodausjärjestelmämme ulkopuolelta.

Luotuamme jokaiselle medialle yhteenvedon siitä, että millaisia uutisvideoita tapauksesta tehtiin, vertailimme niitä vielä keskenään.

4 TULOKSET JA ANALYYSI

Tässä luvussa käymme läpi tutkimuksen tulokset ja vertailemme eri medioiden tuloksia toisiinsa. Aloitamme esittelemällä tuloksiemme perusteella luodut mediatalojen kerronnalliset profiilit. Sen jälkeen analysoimme tuloksia moodi kerrallaan vertaillen mediataloja keskenään.

4.1 Mediatalojen kerronnalliset profiilit

Teimme mediataloille kerronnalliset profiilit tulosten perusteella. Esittelemme ne seuraavaksi.

4.1.1 Ilta-Sanomat

Ilta-Sanomat julkaisi Valkeakosken teinimurhaan liittyen kahdeksan TikTok-videota. Toimittajan rooli Ilta-Sanomien videoissa oli viidessä heikko, kahdessa vahva ja yhdessä keskivahva. Kahdessa videossa oli käytetty kuvapankkikuvaa. Neljässä videossa oli kuvituskuvaa. Neljässä videossa oli kuvamateriaalia suoraan uutisesta. Yhdessä Ilta-Sanomien videossa oli grafiikkana kartta. Yhdessä videossa oli ympyröity tekijä. Kolmessa videossa oli still-kuvia. Videota videon sisällä ei ollut yhdessäkään Ilta-Sanomien Tiktok-videossa.

Kolmessa Ilta-Sanomien videossa oli jossain kohtaa uutisvideota luonnollinen taustaääni. Kahdessa videossa oli taustalla musiikkia. Yhdessä videossa oli taustalla linnunlaulua. Kaikissa videoissa, joissa oli puhetta (3), oli myös tekstitykset. Muuta tekstiä oli kuudessa videossa, joista viidessä ei ollut puhetta. Toimittajan lisäksi muita keskeisiä henkilöitä oli seitsemässä videossa. Niistä kuudessa muu henkilö vain näkyi ja yhdessä sekä näkyi että kuului. Ilta-Sanomien logo oli esillä kaikissa kahdeksassa

videossa. Kolmessa videossa kuvakulma toimittajan näkökulmasta oli ensimmäisessä persoonassa. Kahdessa kuvakulma oli toisessa persoonassa, ja yhdessä kolmannessa. Kahden videon kuvakulmaa ei voitu määrittää, sillä toimittaja ei ollut merkittävästi esillä videoissa.

4.1.2 MTV Uutiset

MTV Uutiset julkaisi Valkeakosken teinimurhaan liittyen neljä TikTok-videota. Toimittajan rooli MTV Uutisten videoissa oli kolmessa vahva ja yhdessä keskivahva. Toimittajalla ei ollut heikkoa roolia yhdessäkään MTV Uutisten videossa. MTV Uutiset käytti kuvapankkikuvaa yhdessä videossa. Kolmessa videossa oli kuvituskuvaa. Kahdessa videossa oli kuvamateriaalia suoraan uutisesta. Yhdessä MTV Uutisten videossa oli grafiikkana kartta. Yhdessä videossa oli ympyröity syytetty. Kahdessa videossa ei ollut grafiikkaa. Still-kuvia oli kaikissa neljässä videossa. Videota videon sisällä oli yhdessä MTV Uutisten TikTok-videossa.

MTV Uutisten videoista yhdessä videossa oli taustalla musiikkia. Kaikissa neljässä videossa oli tekstitykset. Muuta tekstiä oli yhdessä videossa. Toimittajan lisäksi muita keskeisiä henkilöitä oli kahdessa videossa. Niissä muilla henkilöillä oli heikko rooli. MTV Uutisten logo oli esillä kaikissa neljässä videossa. Yhdessä videossa kuvakulma toimittajan näkökulmasta oli ensimmäisessä persoonassa. Kolmessa videossa kuvakulma oli toisessa persoonassa, ja yhdessä käytettiin kolmannen persoonan kuvakulmaa.

4.1.3 Yle Uutiset

Yle Uutiset julkaisi Valkeakosken teinimurhaan liittyen neljä TikTok-videota. Toimittajan rooli Ylen videoissa oli kaikissa neljässä videossa vahva. Kuvapankkikuvaa oli käytetty kaikissa Ylen videoissa. Yle oli käyttänyt kaikissa videoissa kuvituskuvaa. Kuvamateriaalia suoraan uutisesta ei ollut yhdessäkään videossa. Kaikissa Ylen videoissa oli grafiikkana sama pyörivä kartta Valkeakoskelta. Still-kuvia oli kaikissa neljässä videossa. Videota videon sisällä ei ollut Ylen videoissa.

Ylen videoissa taustamusiikkia tai muuta taustaaäntä oli kaikissa neljässä videossa. Kaikissa videoissa oli myös tekstitykset. Muuta tekstiä oli kahdessa videossa. Toimittajan lisäksi muita keskeisiä henkilöitä oli kolmessa videossa. Niissä henkilöillä oli heikko rooli. Ylen logo oli esillä kaikissa neljässä videossa. Kaikissa videoissa kuvakulma toimittajan näkökulmasta oli toisessa persoonassa.

4.1.4 Iltalehti

Iltalehti julkaisi Valkeakosken teinimurhaan liittyen kuusi TikTok-videota. Toimittajan rooli Iltalehden videoissa oli neljässä vahva, yhdessä keskivahva ja yhdessä heikko. Kuvapankkikuvaa oli käytetty kolmessa Iltalehden TikTok-videossa. Viidessä videossa oli kuvituskuvaa. Kahdessa videossa oli kuvamateriaalia suoraan uutisesta. Yhdessä videossa grafiikkana oli alleviivaus. Still-kuvia oli neljässä videossa. Videota videon sisällä ei ollut yhdessäkään Iltalehden TikTok-videossa.

Yhdessä Iltalehden videossa oli taustääänenä luonnollista ääntä. Viidessä videossa ei ollut taustääntä ollenkaan. Tekstitykset olivat viidessä videossa, joissa myös oli puhetta. Muuta tekstiä oli kahdessa videossa. Toimittajan lisäksi muita keskeisiä henkilöitä oli kolmessa videossa. Kahdessa videossa muilla henkilöillä oli heikko rooli. Yhdessä videossa muilla henkilöillä oli sekä vahva että heikko rooli. Iltalehden logo oli esillä kaikissa kahdeksassa videossa. Neljässä videossa kuvakulma toimittajan näkökulmasta oli toisessa persoonassa. Yhdessä kuvakulma oli kolmannessa persoonassa. Yhden videon kuvakulmaa ei voitu määrittellä, sillä toimittaja ei ollut merkittävästi esillä videossa.

4.2 Analyysi

Analysoimme tuloksia tässä alaluvussa. Käymme tulokset läpi ensin toimittajan ja muiden henkilöiden roolin näkökulmasta, jonka jälkeen analysoimme TikTok-videoiden kuvakulmaa toimittajan näkökulmasta. Sen jälkeen analysoimme, millaisesta kuvamateriaalista eri medioiden TikTok-videot koostuivat, jonka jälkeen käsittelemme TikTok-videoiden stillkuvia ja videonsisäisiä videoita. Sitä seuraavissa alaluvuissa analysoimme videoiden tekstielementtejä, grafiikkaa ja median logoa sekä videoiden taustääntä.

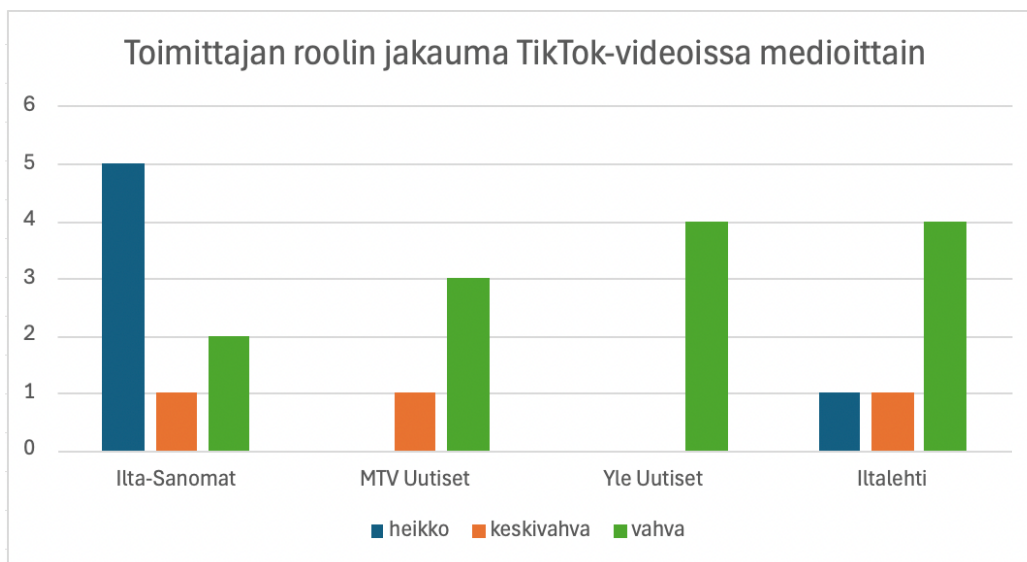
4.2.1 Toimittajan ja muiden henkilöiden roolit

Jaottelimme toimittajien roolin kolmeen eri kategoriaan: vahvaan, keskivahvaan ja heikkoon. Vahvalla roolilla tarkoitamme sitä, että toimittaja näkyy TikTok-videossa ja hänen äänensä kuuluu. Keskivahvalla roolilla tarkoitamme sitä, että toimittajan ääni (voiceover) kuuluu videolla. Heikossa roolissa toimittaja ei näy eikä kuulu videolla. Muiden keskeisten henkilöiden roolit jaottelimme puolestaan kahteen kategoriaan: vahvaan ja heikkoon. Heikossa muu henkilö näkyy videolla ja vahvassa sekä näkyy, että hänen äänensä kuuluu.

Keskeiseksi henkilöksi määrittelimme sellaiset asianosaiset, jotka näkyivät videoissa merkittävässä osassa. Esimerkiksi oikeussalivideoissa taustalla näkyvien henkilöiden roolia emme tässä tutkielmassa määrittele. Videoissa muita keskeisiä henkilöitä olivat poliisiylikomisario, rikoksen tekijä, rikoksen uhri ja asianajaja.

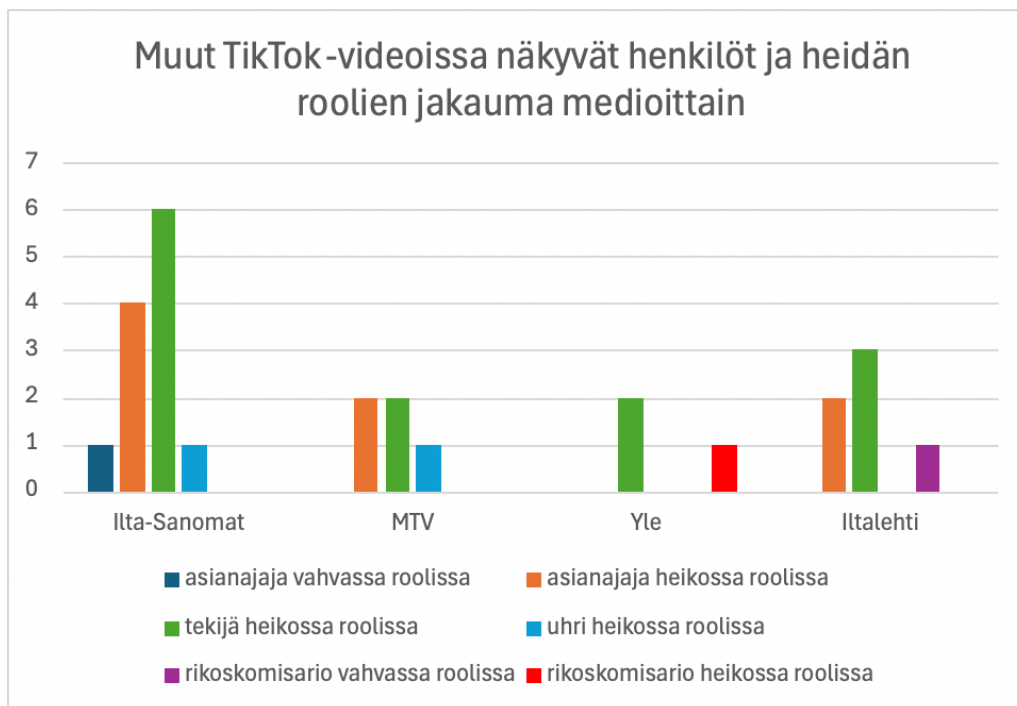
Kuvio 2 havainnollistaa toimittajan roolin jakaumaa aineistoomme kuuluvissa TikTok-videoissa. Kuten kuvioista näkee, Ilta-Sanomissa toimittajan rooli oli pääsääntöisesti heikko, joka oli merkittävä ero muihin mediataloihin. Yle Uutisilla ja MTV Uutisilla toimittajan rooli ei ollut yhdessäkään videossa heikko ja Iltalehdellä toimittaja oli heikossa roolissa vain yhdessä videossa. Yle Uutisilla, MTV Uutisilla ja Iltalehdellä toimittaja esiintyi yleisimmin vahvassa roolissa. Yle oli ainoa mediatalo, jonka videoissa toimittaja esiintyi aina vahvassa roolissa.

Kuvio 2: Toimittajan roolin jakauma TikTok-videoissa

Kuvio 3 havainnollistaa muiden henkilöiden roolien jakaumaa TikTok-videoissa. Muista keskeisistä henkilöistä rikoksen tekijä näkyi kaikkien medioiden videoissa. Ilta-Sanomissa tekijällä oli heikko rooli kuudessa, MTV Uutisilla kahdessa, Ylellä kahdessa ja Iltalehdellä kolmessa TikTok-videoissa.

Kuvio 3: Muiden henkilöiden roolien jakauma TikTok-videoissa.

Muut keskeiset henkilöt esiintyivät vahvassa roolissa vain Ilta-Sanomien ja Iltalehden videoissa. Molemmat näistä julkaisivat yhden videon, joissa vahva rooli on käytössä. Ilta-Sanomien videoissa vahvassa roolissa esitettiin asianajaja ja Iltalehdellä rikosyli-komisario. Toisaalta rikosylikomisario esitettiin myös Ylen videolla heikossa roolissa, mutta videossa komisariota siteerattiin toimittajan toimesta. Asianajaja näkyi heikossa roolissa viidessä Ilta-Sanomien videossa, kahdessa MTV:n videossa ja kahdessa Iltalehden videossa.

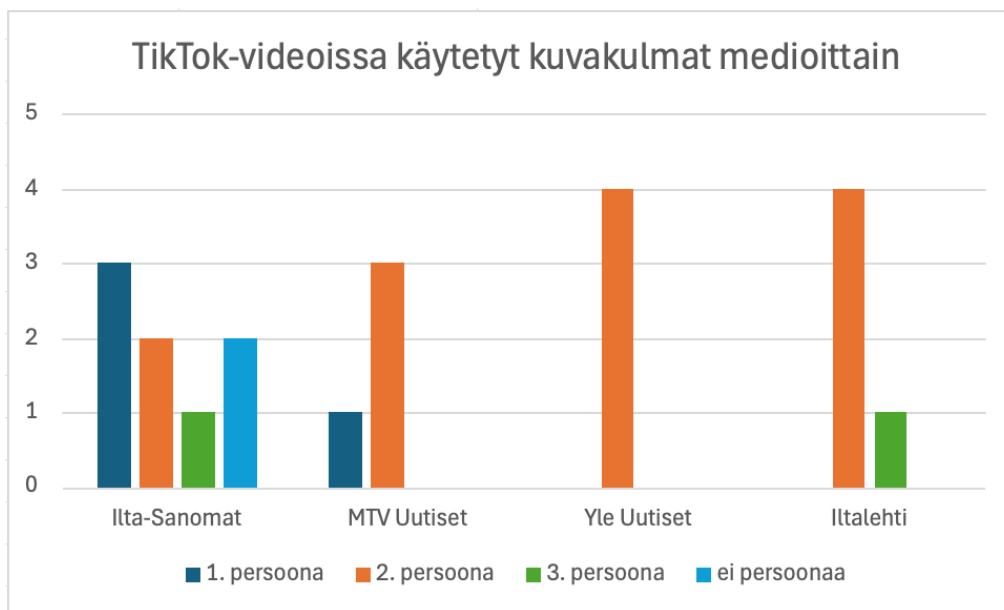
Rikoksen uhri näkyi ainoastaan yhdessä TikTok-videossa, jonka julkaisijana toimi MTV Uutiset. Kyseisessä videossa uhri näkyi rikospäivänä tallentuneissa valvontakamerakuvissa.

4.2.2 Kuvakulma toimittajan näkökulmasta

Kuviosta 4 näkee TikTok-videoiden kuvakulmien jakauman medioittain. Ilta-Sanomat hyödynsi kaikista monipuolisimmin eri kuvakulmia videoissaan. Ylellä sen sijaan kaikissa videoissa käytettiin toisen persoonan kuvakulmaa. Toinen persoona oli ylipäätään suosituin kuvakulma Valkeakosken tapauksista kertovissa TikTok-videoissa aineistomme perusteella. Se oli myös kaikkien muiden tutkittujen mediatalojen paitsi Ilta-Sanomien käytetyin kuvakulma. Muista medioista poiketen Ilta-Sanomat käytti eniten ensimmäisen persoonan kuvakulmaa. Suurin osa Ilta-Sanomien ensimmäisessä persoonassa kuvatuista videoista olivat sellaisia, joissa toimittajan rooli oli heikko.

Koko aineistossa oli kolme videota, joissa kuvakulmaa emme voineet määrittellä. Kaksi niistä olivat samankaltaiset videot, joiden julkaisijoita olivat Ilta-Sanomat ja Iltalehti. Näissä kahdessa videossa ei ollut mediatalojen omaa kuvamateriaalia ollenkaan, vaan niissä esitettiin Valkeakoskelta kuvattua valvontakamerakuvaa Valkeakosken teinimurhan tapahtumapäivältä. Kolmannen videon, jonka kuvakulmaa emme kyenneet määrittelemään, julkaisi Ilta-Sanomat. Kyseisessä videossa tapausta käytiin läpi niin, että kuvamateriaali koostui erilaisista videoleikkeistä ja toimittajan rooli oli heikko.

Kuvio 4: TikTok-videoiden kuvakulmien jakauma

Koska TikTok-videot koostuvat pitkälti useista videoleikkeistä, eikä yhdellä otolla kuvattua kokonaisuudesta, oli kuvakulman määrittelyminen joissain tapauksissa vaikeaa. Siksi määrittelimme käytetyn kuvakulman nimenomaan toimittajan näkökulmasta. Mikäli toimittaja puhuu suoraan kohti kameraa edes vähän aikaa yhdessä videoklipissä TikTok-julkaisun sisällä, on kyseessä toisessa persoonassa kuvattu TikTok-video, vaikkei video kokonaisuudessaan olekaan toisessa persoonassa.

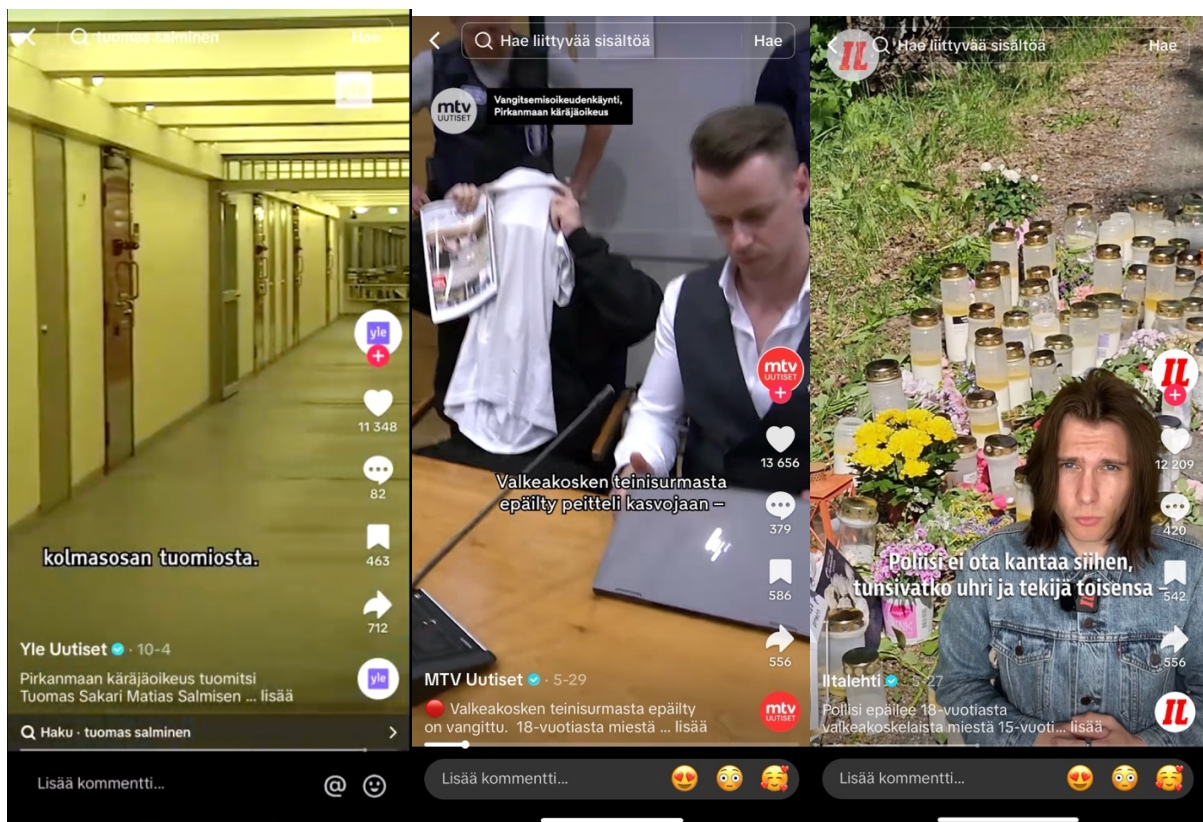
Iltalehden videoissa muiden mediatalojen videoista poiketen hyödynnettiin greenscreeniä, jonka avulla toimittaja näkyi koko TikTok-videon tai lähes koko TikTok-videon ajan ruudulla samalla, kun taustalla oleva kuva tai video saattoi muuttua. Iltalehti julkaisi kolme sellaista videota, joissa toimittaja oli esillä tällä tavoin.

4.2.3 Kuvamateriaali

Jaottelimme kuvamateriaalia seuraaviin kategorioihin: kuvapankkikuva, kuvituskuva ja kuva suoraan uutisesta. Kuvapankkikuvalla tarkoitamme sellaista kuvituskuvaa, joka ei ole suoraan yhdistettävissä Valkeakosken teinimurhan tapaukseen. Tällaista kuvaa voi esimerkiksi olla kuva poliisinauhasta. Kuvituskuvalla tarkoitamme nimenomaan Valkeakosken teinimurhaan yhdistettävää kuvamateriaalia, joka on otettu lähipäivinä uutisesta, mutta jotka eivät kytkeydy suoraan uutisen aiheeseen. Kuva suoraan uutisesta puolestaan kytkeytyy uutisen aiheeseen. Mikäli uutisen aihe on esimerkiksi oikeudenkäynti ja TikTok-videosta löytyy kuvaa kyseisestä oikeudenkäynnistä, on kyseessä kuvamateriaali suoraan uutisesta eikä kuvituskuva. Mikäli uutisen aihe on puolestaan se, että tekijä vangittiin ja kuvamateriaali on oikeudenkäynnistä tai rikospaikalta, on kyseessä kuvituskuva.

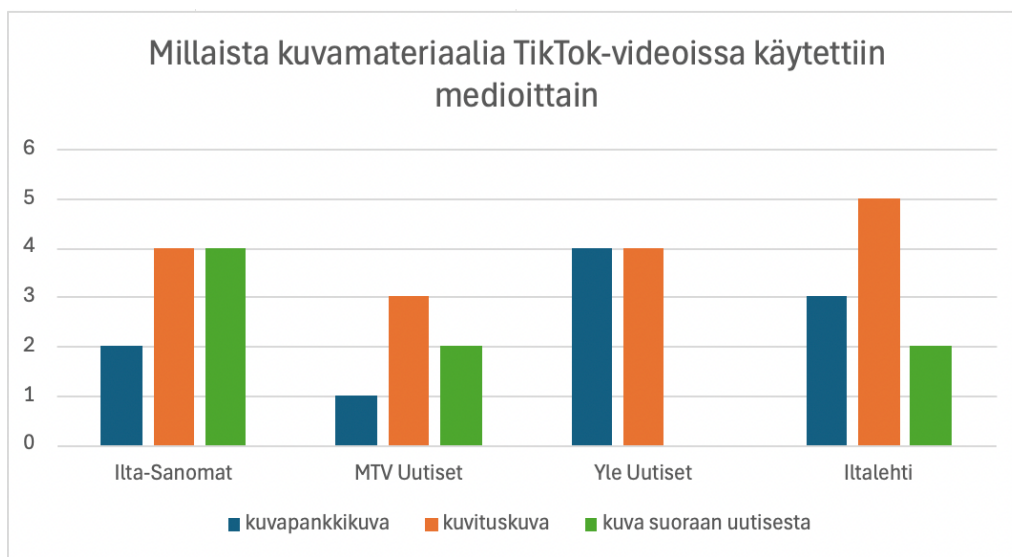
Kuva 2 havainnollistaa kuvamateriaalijaottelua. Vasemmalla näkyvässä Yle Uutisten TikTok-videosta otetussa kuvakaappauksessa on käytetty kuvapankkikuvaa vankilasta. Kuvamateriaalia tuskin on siis otettu tätä uutista varten. Keskimmaisessa, MTV Uutisten TikTok-videosta otetussa kuvakaappauksessa näkyy kuvaa suoraan uutisesta. Uutisvideon aiheena on se, että epäilty peitteli kasvojaan oikeudessa. Oikeanpuolimmaisena on kuvakaappaus Iltalehden TikTok-videosta, jossa taustalla näkyy aiemmin otettua kuvituskuvaa nimenomaan Valkeakosken teinimurhaan liittyen.

Kuva 2: Esimerkkejä kuvamateriaaleista

Kuvio 5 havainnollistaa sitä, miten paljon erilaista kuvamateriaalia käytettiin eri mediatalojen TikTok-videoissa. Kuviossa näkyy medioittain jokainen TikTok-video, joka sisältää annettujen kategorioiden mukaista kuvamateriaalia. Kuviossa ei siis näy, kuinka paljon esimerkiksi kuvituskuvaa yksittäisessä TikTok-videoissa on ollut.

Kuvio 5: TikTok-videoissa käytetyt kuvamateriaalit

Kuten kuviosta 5 näkee, Yle Uutiset käytti jokaisessa neljässä TikTok-videoissaan kuvituskuvaa ja kuvapankkikuvaa. Mikään muu mediatalo ei käyttänyt jokaisessa julkaisemassaan videossaan samaan kategoriaan kuuluvaa kuvamateriaalia. Iltalehti ja MTV Uutiset käyttivät kuitenkin kaikissa muissa, paitsi yhdessä videossa kuvituskuvaa tapauksesta. Käytetyin kuvamateriaali kaikissa videoissa oli kuvituskuva tapauksesta. Tutkittavista mediataloista MTV Uutiset käytti vähiten kuvapankkikuvaa Valkeakosken teinimurhaa koskevissa TikTok-videoissa.

Yhdessäkään Ylen julkaisemassa TikTok-videoissa ei ollut kuvaa suoraan uutisesta. Tämä johtuu siitä, että Ylen valitsemat uutiskärjet olivat pääsääntöisesti muotoiltu niin, ettei niistä ole olemassa kuvamateriaalia. Esimerkiksi TikTokissa julkaistu ensiuutinen Valkeakosken tapauksesta oli aiheeltaan ”Kaverit löysivät 15-vuotiaan tytön metsiköstä”.

4.2.4 Stillkuvat ja videonsisäiset videot

Stillkuviksi määrittelimme kaikki TikTok-videoissa käytetyt valokuvat, piirroskuvat ja kuvakaappaukset. Useat mediat olivat lisänneet kuviin liikettä jälkikäteen

esimerkiksi kuvaa paneroimalla, tiltaamalla tai lähentämällä (zoom), mutta tässä tutkielmassa määrittelemme tällaisetkin kuvat stillkuviksi.

Yle Uutiset ja MTV Uutiset hyödynsivät kaikissa TikTok-videoissaan stillkuvia. Ilta-Sanomat käytti vain kolmessa videossa stillkuvia, joka on suhteellisesti vähiten kaikista tutkittavista mediataloista. Iltalehti julkaisemasta kuudesta TikTok-videosta neljässä käytettiin stillkuvia.

Ilta-Sanomat julkaisi saman stillkuvan rikoksen tekijästä saman päivän (3.10.2024) aikana kaksi kertaa eri TikTok-videoissa. Ensimmäisenä julkaistussa videossa rikoksen tekijän kasvot oli sensuroitu, mutta toisessa tekijän kasvot näkyi. Muut mediat eivät tehneet vastaavia muutoksia samaan kuvamateriaaliin, vaikka samojen stillkuvien käyttö useissa eri TikTokeissa oli yleistä muidenkin mediatalojen videoissa.

Videonsisäisillä videoilla tarkoitamme sitä, että kaksi videota näkyy päällekkäin samaan aikaan. Tällaista kuvakerronnallista tapaa hyödynsi ainoastaan MTV Uutiset yhdessä TikTok-julkaisussaan, jossa oli näytöntallennus taustalla olevan uutisvideon päällä.

Kuva 3: Video videon sisällä

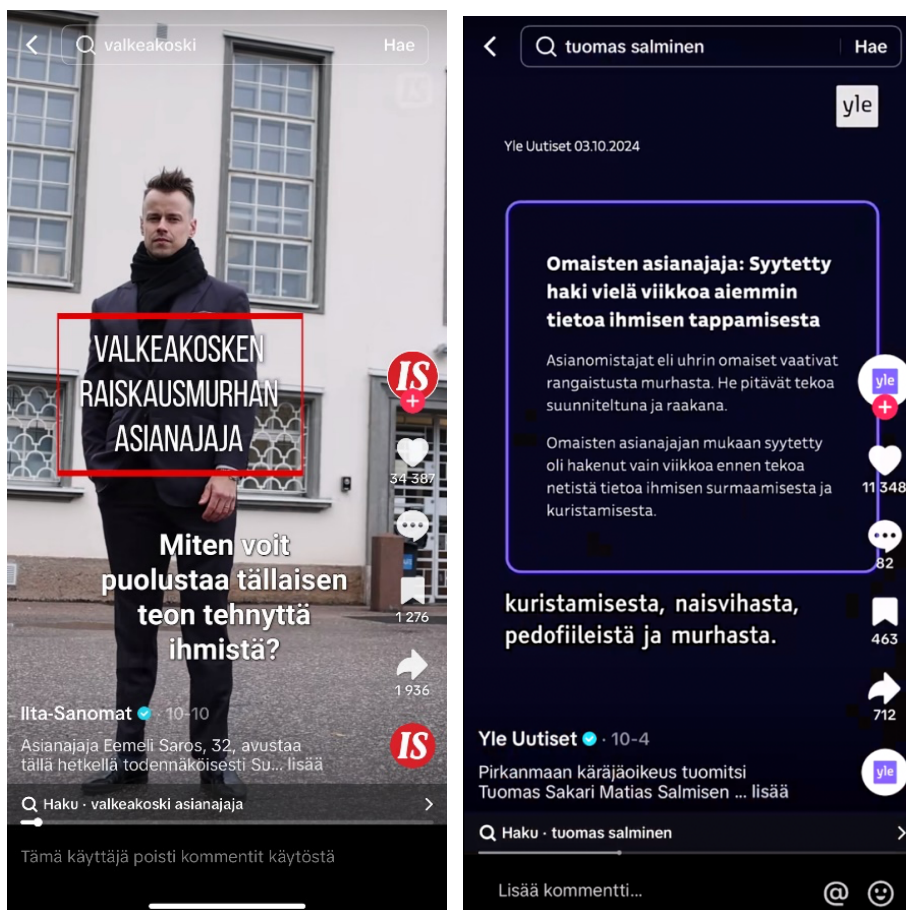
4.2.5 Tekstielementit

Kaikki mediat tekstittivät sellaiset videot, joissa oli puhetta. Viidessä Ilta-Sanomien ja yhdessä Iltalehden videossa ei ollut puhetta. Niissä Ilta-Sanomien ja Iltalehden videoissa, joissa ei ollut puhetta oli kuitenkin uutistekstiä.

Ilta-Sanomien yhden videon alussa näkyi videon "otsikko", joka oli poikkeuksellinen tekstielementti muihin Ilta-Sanomien videoihin verrattuna. Yhdessä MTV:n julkaisemassa videossa oli tekstityksen lisäksi tekstielementtinä googlauksia ja paikkojen nimiä. Ylellä puolestaan yhdessä videossa oli uutislaatikko ja yhdessä uutisotsikoita.

Kuvassa 4 näkyy vasemmalla Ilta-Sanomien poikkeuksellinen elementti, kun yhdessä videossa näkyi videon otsikko. Lisäksi kuvakaappauksen alareunassa näkyy puheen tekstitystä. Oikeanpuolimmaisessa kuvassa näkyy Yle Uutisten TikTok-videossa käytetty uutislaatikko.

Kuva 4: Esimerkki TikTok-videon tekstielementeistä

Yhdessä Iltalehden TikTok-videossa formaatti vaihtuu kesken videon. Kyseisen videon alussa on puhetta ja tekstitykset, mutta loppuvideo on toteutettu ilman puhetta

uutistekstin avulla. Vastaavalla rakenteella toteutettuja videoita ei julkaissut yksikään muu mediatalo ja myös Iltalehdelle video oli poikkeuksellinen.

4.2.6 Grafiikka ja median logo

Kaikissa TikTok-videoissa oli esillä julkaisijamedian logo. Logojen lisäksi graafisina elementteinä käytettiin karttoja, ympyröintejä ja alleviivauksia. Yle hyödynsi samaa pyörivää karttaa jokaisessa Valkeakosken teinimurhasta julkaisemassaan videossaan. Karttoja käyttivät myös Ilta-Sanomat sekä MTV, tosin kartat olivat molemmilla esillä vain yhdessä videossa.

Iltalehti ei ollut muista medioista poiketen sisällyttänyt karttaa yhteenkään Valkeakosken tapausta käsittelevään videoon. Sen sijaan Iltalehti korosti tekstiä yhdessä videossa alleviivauksella. Ilta-Sanomien videoista yhdessä videossa oli ympyröity rikoksen tekijä. Myös MTV oli ympyröinyt tekijän yhdessä videossa.

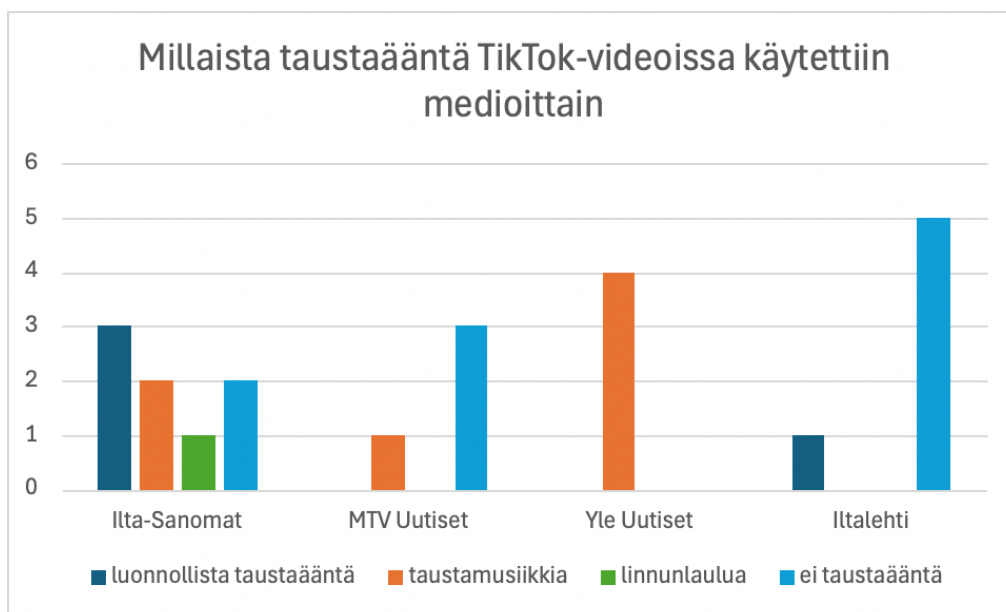
Yle oli ainoa media, jonka jokaisessa Valkeakosken teinimurhasta kertovassa videossa oli logon lisäksi muuta grafiikkaa. Muut mediat hyödynsivät grafiikkaa vain yksittäistapauksina.

4.2.7 Taustaääni

Jokainen tutkittava media käytti jossain videossaan taustaääntä. Kuviossa 6 havainnollistetaan taustaäänien jakautumista. Yle Uutiset oli medioista ainoa, jonka kaikissa TikTok-videoissa oli taustaääntä. Yle Uutiset käytti jokaisessa TikTok-videossaan taustaääninä nimenomaan musiikkia, joten Yle Uutisten äänimaailma oli tarkasteltavista videoista yksipuolisin.

Ilta-Sanomat käytti tarkasteltavista medioista monipuolisimmin erilaista ääntä. Kahdessa Ilta-Sanomien videossa oli taustamusiikkia. Kolmessa videossa oli videoiden luonnollista taustaääntä eli esimerkiksi oikeussalin ääntä. Ilta-Sanomien yhdessä videossa oli taustalla linnunlaulua. Emme tiedä, onko linnunlaulu lisätty jälkikäteen videoon vai oliko se videoklipin luonnollista ääntä. Tämän takia käsittelemme linnunlaulua sekä luonnollista ääntä erikseen.

Kuvio 6: TikTok-videoiden taustaäännet

Iltalehden videoissa taustaääniä hyödynnettiin vähiten. Ainoastaan yhdessä Iltalehden videossa kuului yhden videoklipin ajan luonnolliset kuvaustilanteessa taustalla kuuluvat äänet. Muissa Iltalehden videoissa ei ollut taustaääntä. MTV Uutisten videoista suurimmassa osassa ei ollut ollenkaan taustaääntä. MTV Uutisten TikTok-videoissa oli yhdessä videossa taustamusiikkia. Yhdessäkään MTV Uutisten videossa ei ollut videoklipin luonnollista taustaääntä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimuksessamme tarkastelimme Valkeakosken teinimurhan uutisointia TikTokin lyhytvideoformaattissa multimodaalisuuden näkökulmasta. Tämä luku yhdistää tutkimuksen keskeiset tulokset aiempaan tutkimuskirjallisuuteen. Tutkimuksemme etsi vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisia ääni- ja kuvakerronnallisia moodeja hyödynnettiin Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä TikTok-uutisvideoissa?
- Millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä ääni- ja kuvakerronnallisissa moodeissa on eri medioiden välillä Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä TikTok-uutisvideoissa?

Tutkimuksessamme mukana olivat neljä viidestä merkittävimmästä TikTok-videoita tekevästä suomalaisista uutismedioista. Mukana piti alun perin olla myös Helsingin Sanomat, mutta kyseinen mediatalo ei julkaissut TikTokiin yhtäkään videota Valkeakosken teinimurhasta. Tämä saattaa kertoa erilaisesta painopisteestä uutisoinnissa tai toimituksen linjauksesta kyseisen tapahtuman kohdalla. Emme kuitenkaan tiedä, mitä syitä taustalla on sen suhteen, ettei TikTok-videoita tehty. Näin ollen tutkimme tutkielmassamme Ilta-Sanomien, Iltalehden, Yle Uutisten ja MTV Uutisten TikTok-käyttäjiä.

Tutkittavista mediataloista kokonaisuudessaan yhtenäisin tyyli oli Yle Uutisten videoissa. Monipuolisin tyyli oli puolestaan Ilta-Sanomilla. Tässä tutkielmassa emme tarkastelleet videoiden katselumääriä, joten emme tiedä, kumpi on kannattavampaa TikTok-alustalla. Johdonmukaisempi visuaalinen linja saattaa kuitenkin luoda ammattimaisempaa vaikutelmaa. Voi kuitenkin olla hyvä myös pohtia, kadottaako liian yhtenäinen tyyli yksittäisten videoiden persoonallisuutta. Ilta-Sanomien tapa kokeilla erilaisia visuaalisia keinoja saattaa tavoittaa monipuolisemman yleisön, mutta johtaa hajanaisempaan visuaaliseen ilmeeseen.

Zicheng Chengin ja Yanlin Lin tutkimuksen (2023) mukaan TikTokissa menestyy parhaiten toisen persoonan kuvakulmassa tehdyt uutisvideot, joissa on tekstitys. Toisin sanoen videot ovat katsottavissa ilman ääntä. Jokainen aineistoomme kuuluva TikTok-video oli suunniteltu niin, että ne olivat katsottavissa ilman ääntä. Toisen persoonan kuvakulma oli aineistomme yleisin, mutta Ilta-Sanomat eivät hyödyntäneet kyseistä kuvakulmaa Valkeakosken teinimurhaa käsittelevissä videoissa yhtä paljon kuin muut mediat. Tuloksienne ja aikaisemman tutkimuksen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että suomalaiset uutismediat pääsääntöisesti tietävät, millaiset uutisvideot menestyvät TikTokissa.

Valkeakosken teinimurha oli vakava tapaus, joka on ristiriidassa sen kanssa, että TikTok on viihteellinen alusta. Mielestämme aineistoomme kuuluvissa uutisvideoissa onnistuttiin käsittelemään aihetta TikTokiin sopivalla tavalla. Liiallinen sensaationhakuisuus ja graafiset tekoon liittyvät yksityiskohdat oli jätetty pois uutisvideoista. Tutkituista medioista nimenomaan iltapäivälehdet, eli Iltalehti ja Ilta-Sanomat julkaisivat kuitenkin tutkittavista medioista eniten videomateriaalia TikTokiin. Kuten tämän tutkielman toisessa luvussa kerrotaan, tutkijat Intravia ym. (2017) esittävät, ettei sosiaalisen median hyödyntäminen uutislähteenä ole yhteydessä pelon lisääntymiseen. Oletamme kuitenkin, että mikäli uutismediat julkaisisivat TikTokissa paljon videoita vakavista rikosuutisista, voisi se lisätä pelkoa merkittävästi.

Yksi mielenkiintoisista tuloksistamme oli se, että Ilta-Sanomat julkaisi saman päivän aikana rikoksen tekijästä saman kuvan, mutta myöhemmin julkaistussa videossa tekijän naama ei ollut sensuroitu kuten aiemmin julkaistussa. Mielestämme on erikoista, että tällaiseen valintaan on päädytty. Emme tiedä, onko kyseessä huolimattomuusvirhe, jossa jälkimmäinen kuva on unohdettu sensuroida vai onko saman päivän aikana uutismedia muuttanut linjaa kyseisen kuvan käytöstä. Tapaus kuitenkin herättää kysymyksiä journalistin vastuusta ja journalismin eettisyydestä. TikTokin nopea-temppoinen ja viihteellinen luonne ei saa heikentää uutistytön periaatteita.

6 LOPUKSI

Tässä luvussa käsittelemme tutkielmamme luotettavuutta ja esittelemme jatkotutkimusideoita.

Käsittelemme tutkimuksessamme vain Valkeakosken teinimurhasta tehtyjä TikTok-videoita, joten tuloksiamme ei voida yleistää koskemaan lyhytvideojournalismia kokonaisuutena tai edes rikosjournalismia alustalla. Valkeakosken teinimurha on vain yksittäinen rikostapaus, josta tuloksemme kertovat.

Tutkimuksemme on laadullinen sisällönanalyysi, jossa olemme hyödyntäneet abduktiivista lähestymistapaa, eli koodikehikko on luotu aineistolähtöisesti, mutta multimodaalisen tutkimuksen viitekehystä hyödyntäen. Täten joku muu aiheita tutkiva voisi saada hieman erilaisia tuloksia, sillä hän ei loisi täsmälleen identtistä koodikehikkoa. Toisaalta loimme koodikehikkomme niin, että kuka tahansa pystyisi luokittelemaan käyttämämme videot samalla tavalla, kuin me. Nostimme analyysissä esille myös tulosten ulkopuolelta tekemiämme, mielestämme merkittäviä havaintoja. Jonkun muun mielestä merkittävät asiat saattaisivat poiketa omista havainnoistamme.

Aineistomme koostuu kaikista MTV Uutisten, Yle Uutisten, Ilta-Sanomien ja Iltalehden 6.11.2024 mennessä julkaistuista videoista Valkeakosken teinimurhasta. Kävimme jokaisen aineistomme kuuluvan mediatalon TikTok-profiilit huolellisesti läpi, jotta saisimme jokaisen aiheita käsittelevän videon mukaan tutkimukseemme. On kuitenkin mahdollista, että huolimattomuusvirheen vuoksi aineistosta on jäänyt puuttumaan yksittäisiä aiheita käsitteleviä TikTok-videoita.

Metodimme vuoksi tutkimuksemme ei vastaa ”miksi”-kysymyksiin. Emme esimerkiksi voi tietää, miksi Helsingin Sanomat ei käsitellyt Valkeakosken teinimurhaa ollenkaan TikTok-sivullaan.

Aiheesta voisi tehdä jatkotutkimusta, joka perehtyy mediatalojen perusteluihin TikTok-videoiden taustalla. Emme tiedä, millä perusteella toimitukset valitsevat aiheita käsiteltäväksi TikTok-videoissa. Toisaalta voisi selvittää, miksi toimitukset eivät käsittele tiettyjä aiheita kyseisellä alustalla. Mediatalojen TikTok-strategiaa voisi myös tutkia. Miksi tiettyjä moodeja käytetään videoissa, ja millaisia perusteluja mediatalon TikTok-tyylin takana on. Niiltä mediataloilta, joiden TikTok-tyyli ei ole vakiintunut, voisi kysyä miksi yhtenäistä tyyliä ei ole kehitetty.

Tutkimuksessamme käsiteltiin rikosjournalismia, mutta emme tutkineet millaiset rikoksia käsittelevät videot pärjäävät sosiaalisessa mediassa parhaiten. Aihetta voisi tutkia jatkossa esimerkiksi videoiden katselukertojen tai vastaanoton näkökulmasta esimerkiksi kommenttikenttiä analysoimalla.

LÄHTEET

- Bateman, J., Wildfeuer, J. & Hiippala, T. (2017). Multimodality. De Gruyter Mouton.
- Cavender, E. (2023) Why is everyone on TikTok obsessed with slideshows?
<https://mashable.com/article/tiktok-photo-mode-day-in-the-life>
- Cheng, Z. & Li, Y. (2023). Like, Comment, and Share on TikTok: Exploring the Effect of Sentiment and Second-Person View on the User Engagement with TikTok News Videos. <https://doi.org/10.1177/08944393231178603>
- Dagmar Oy. (25.7.2023). Tutkimus: TikTok on suosituampi kuin paperinen sanomalehti ja älykelloista on tullut valtavirtaa – näin suomalaisten median ja laitteiden käyttö on muuttunut kymmenessä vuodessa. STT. Saatavilla verkossa: <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69995887/tutkimus:-tiktok-on-suositumpi-kuin-paperinen-sanomalehti-ja-alykelloista-on-tullut-valtavirtaa-nain-suomalaisten-median-ja-laitteiden-kaytto-on-muuttunut-kymmenessa-vuodessa?publisherId=69819962&lang=fi>
- Hankaniemi, A., Harjuja, H., Palomaa, A & Räisänen, O. (2024). Miehelle elinkautinen tuomio 15-vuotiaan tytön murhasta ja törkeästä lapsenraiskauksesta – kovempi tuomio kuin syyttäjä vaati. Yle. Saatavilla verkossa: <https://yle.fi/a/74-20115558>
- Henell, H. & Sonerva, A. (2024). Teinisurma Valkeakoskella: Alle 20-vuotiaasta miestä epäillään taposta ja törkeästä lapsen raiskauksesta. Iltalehti. Saatavilla verkossa: <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/1c395436-4716-41b6-a7a7-7fa05007c141>
- Hutchinson, A. (2022) TikTok Confirms that 10 Minute Video Uploads are Coming to All Users <https://www.socialmediatoday.com/news/tiktok-confirms-that-10-minute-video-uploads-are-coming-to-all-users/619535/>
- Intravia, J., Wolff, K. T., Paez, R. & Gibbs, B. R. (2017). Investigating the relationship between social media consumption and fear of crime: A partial analysis of mostly young adults. Computers in Human Behaviour 77, 158–168.
- Kalogeropoulos, A., Cherubini, F. & Newman, N. (2016). Digital News Project 2016. <https://ssrn.com/abstract=2882465>
- Kantar Media Oy. (2024). Nuoret ja uutismediasuhde. <https://www.uutismediat.fi/wp-content/uploads/2024/01/ul-nuoret-ja-uutismediasuhde-tutkimus-2024-keskeiset-tulokset.pdf>
- Kivioja, P. (2018). Iltapäivälehtien evoluutio median murroksessa : Hiipuva printti, nouseva digitaalinen mahti ja ansaintamallinen uusi asento, Tampere: Tampere University Press
- Laari, S. (9.12.2019). Journalismi ei saavuta nuoria, koska sitä tekevät liian vanhat ihmiset väärässä paikassa, sanovat nuorten palkirun Rare-median tekijät. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006336598.html>

- Loula, P. (29.5.2024). Asiakirjat vahvistavat: Poliisi tiesi teinismurhasta epäillyn haaveilleen naisen tappamisesta. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/suomi/art-2000010462235.html>
- Malinen, S., Raeste, A., Törölä, M. (2024). Henkirikoskatsaus 2024. Helsingin yliopisto. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Katsauksia 60/24. Saatavilla verkossa: <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/cd2bf294-aea7-45f5-bfbc-7713ac16ceb0/content>
- Matikainen, J., Ojala, M., Aslama, M., & Jääsaari, J. (2020). Media ja yleisön luottamuksen ulottuvuudet: Instituutiot, journalismi ja mediasuhde. Valtiotieteellisen tiedekunnan julkaisusarja (No. 171). Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta.
- Media-alan tutkimussäätiö. (2024). Uutismedia verkossa. Saatavilla verkossa: https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/wp-content/uploads/Reuters_Uutismedia-verkossa-raportti_2024.pdf
- Mäkipää, L. & Mörä, T. (2009). Henkirikos yhdistää. Teoksessa Esa Väliaverron (toim.) Journalismi murroksessa. Tallinna: Raamatutrukikoda / Helsinki: Gaudeamus
- Näsi, M., Tanskanen, M., Haara, P., Reunanen, E., & Kivivuori, J. (2018). Väkivallan kokemus ja rikostiedon lähteet. Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. Katsauksia 30/2018.
- Ranta, N. (14.11.2024). Valkeakosken teinimurha: murhaaja ei hyväksy elin-kautista tuomiotaan. Ilta-Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.is.fi/tampereen-seutu/art-2000010832623.html>
- Rikoksantorjuntaneuvosto. (ei pvm.). Henkirikokset. Haettu 13.12. osoitteesta <https://rikoksantorjunta.fi/henkirikokset>
- Rikoslaki 1995/578. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L21>
- Salonen, M., Kannasto, E., & Paatelainen, L. (2021). Sosiaalisen median kommenttien analyysi multimodaalisesta näkökulmasta digitaalisen journalismin ja poliittisen viestinnän tutkimuksessa. *Informaatiotutkimus*, 40(3), 163–188. <https://doi.org/10.23978/inf.111071>
- Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. SAGE Publishing.
- Sihvonen, T. & Manninen, V. (2024). TikTok-journalismi Suomessa. *Media & viestintä*, 47(1), 47–70. <https://doi.org/10.23983/mv.137083>
- Statista. (2024) <https://www.statista.com/statistics/1299771/tiktok-global-user-age-distribution/>
- TikTok. (2024). Introduction to the TikTok recommendation system. <https://www.tiktok.com/transparency/en/recommendation-system>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vogels, A., Gelles-Watnick, R. & Massarat, N. (2022). Teens, Social Media and Technology 2022. Pew Research Center.

LIITTEET

LIITE 1: TUTKIMUKSESSA KÄYTETYN AINEISTON JULKAISUPÄIVÄMÄÄRÄT

Julkaisijamedia	Julkaisupäivämäärä
Ilta-Sanomat	25.5.2024
Ilta-Sanomat	29.5.2024
Ilta-Sanomat	30.5.2024
Ilta-Sanomat	12.6.2024
Ilta-Sanomat	3.10.2024
Ilta-Sanomat	3.10.2024
Ilta-Sanomat	8.10.2024
Ilta-Sanomat	10.10.2024
MTV Uutiset	26.5.2024
MTV Uutiset	27.5.2024
MTV Uutiset	29.5.2024
MTV Uutiset	9.10.2024
Yle Uutiset	27.5.2024
Yle Uutiset	27.5.2024
Yle Uutiset	29.5.2024
Yle Uutiset	4.10.2024
Iltalehti	26.5.2024
Iltalehti	27.5.2024
Iltalehti	28.5.2024
Iltalehti	29.5.2024
Iltalehti	3.10.2024
Iltalehti	4.10.2024

LIITE 2: SELVITYS TEKOÄLYN KÄYTÖSTÄ

Hyödynsimme tutkielmassamme Jyväskylän yliopiston ohjeiden mukaisesti kahta tekoälyohjelmaa, joita olivat ChatGPT ja DeepL. Käytimme ChatGPT-tekoälysovellusta apuna käsitteiden määrittelyssä, kuitenkin aina tarkistaen hyödyntämistämme tutkimuskirjallisuudesta käsitteen määritelmän todenperäisyyden. Lisäksi ChatGPT auttoi meitä oikeaoppisten lähdeviitteiden luomisessa. Lopuksi hyödynsimme ChatGPT:tä vielä tutkielmatekstimme oikoluvussa. DeepL on tekoälypohjainen kääntäjäsovellus,

jota hyödynsimme aineistomme kääntämisessä suomen kielelle. Tutkielman teksti on täysin meidän itse kirjoittamaa.